
Historici o Mnichovu

Text 1: historik Jan Křen o mnichovské krizi (2005)

Pro československou, zejména českou společnost to byl těžký a deprimující šok. Nazmar přišly nejen obrovské výdaje na obranu a armádu (které s mimořádnou energií prosazoval prezident), ale též a především morální kapitál bojovného odhodlání československé společnosti. V této chvíli se zachvěly všechny základní kameny, na nichž republika stavěla. Po otřesu víry v liberální kapitalismus, který způsobila krize, otřásla se nyní i důvěra v demokracii a ve spojenecké západní velmoci - "Francie sladká, hrdý Albion / a my je tak milovali." napíše trpce český básník.

...

V českém myšlení založila mnichovská tragédie dlouhodobě působící trauma, které - často (nejednou i alibisticky) redukováno na Beneše - je stálým předmětem sporů: dodnes platí výrok, který padl později v emigraci, že dokud Češi zůstanou Čechy, budou se věčně přít, zda se v Mnichově mělo bojovat, či nikoliv; úvahy na způsob "kdyby" jsou ovšem na hranici kompetence historické analýzy. V obsáhlé historické literatuře o tomto tématu převládá jednoznačný odsudek: Mnichov je dodnes prototypem slabosti a vadného přístupu demokracií k diktaturám vůbec. Také ohledně hierarchie příčin je obecná shoda: Na prvním místě stojí samozřejmě agresivní politika Hitlerova, následovaná zaslepeností tehdejších západních státníků. Československo je samozřejmě považováno za oběť, nikoli však henleinovské hnutí, právem označované za ochotný nástroj hitlerovské politiky....

KŘEN, Jan: Dvě století střední Evropy, Argo, Praha 2005, s. 442

TEXT 2: historik Pavel Šrámek o mnichovské krizi (2013)

Československo potřebovalo provést vojenská opatření, aby v případné válce s Německem vydrželo co nejdéle a poskytlo tak dostatečný čas pro mobilizaci a zásah svých spojenců, především Francie. Ta však podobná vojenská opatření odmítala a naopak požadovala předání pohraničních oblastí Německu, přestože to znamenalo konec Československa jako vojenského spojence. Československá politika se marně snažila nalézt východisko. Výsledkem byla jen rozpolcenost při politických jednáních, kdy se připravovala evakuace a další válečná opatření a souběžně se projednávalo odstoupení pohraničí.

Osud Československa byl tak do značné míry stanoven předem, a to nejpozději od 21. září. Dva dny poté se sice zdálo, že Hitler své požadavky přehnal a že Francie s Velkou Británií se v případné válce postaví za Československo, ale tato naděje trvala jen krátce a vystřídala ji beznaděj v podobě mnichovského rozhodnutí. Přes jeho zdůrazňovaný význam můžeme říci, že o všem podstatném bylo rozhodnuto už 21. září. V poslední zářijový den pak nešlo o to, zda Československo ztratí pohraniční oblasti, ale "pouze" o to, jaké oblasti a kdy. Debaty na téma, zda se měla či neměla přijmout Mnichovská dohoda, jsou tak spíše zbytečné.

Kol. autorů: Historie na rozcestí. Jak mohly dopadnout osudové chvíle Československa, Barrister Principal, Praha 2013, s. 77

Analyzujeme, interpretujeme:

- Jaké byly podle Jana Křena dlouhodobé následky Mnichova?
- Jak hodnotí Pavel Šrámek postoje prezidenta Beneše? Srovnejte toto hodnocení s obrazem Beneše v prvním videu. Komu dává Šrámek za pravdu - Benešovi, nebo generálům?